

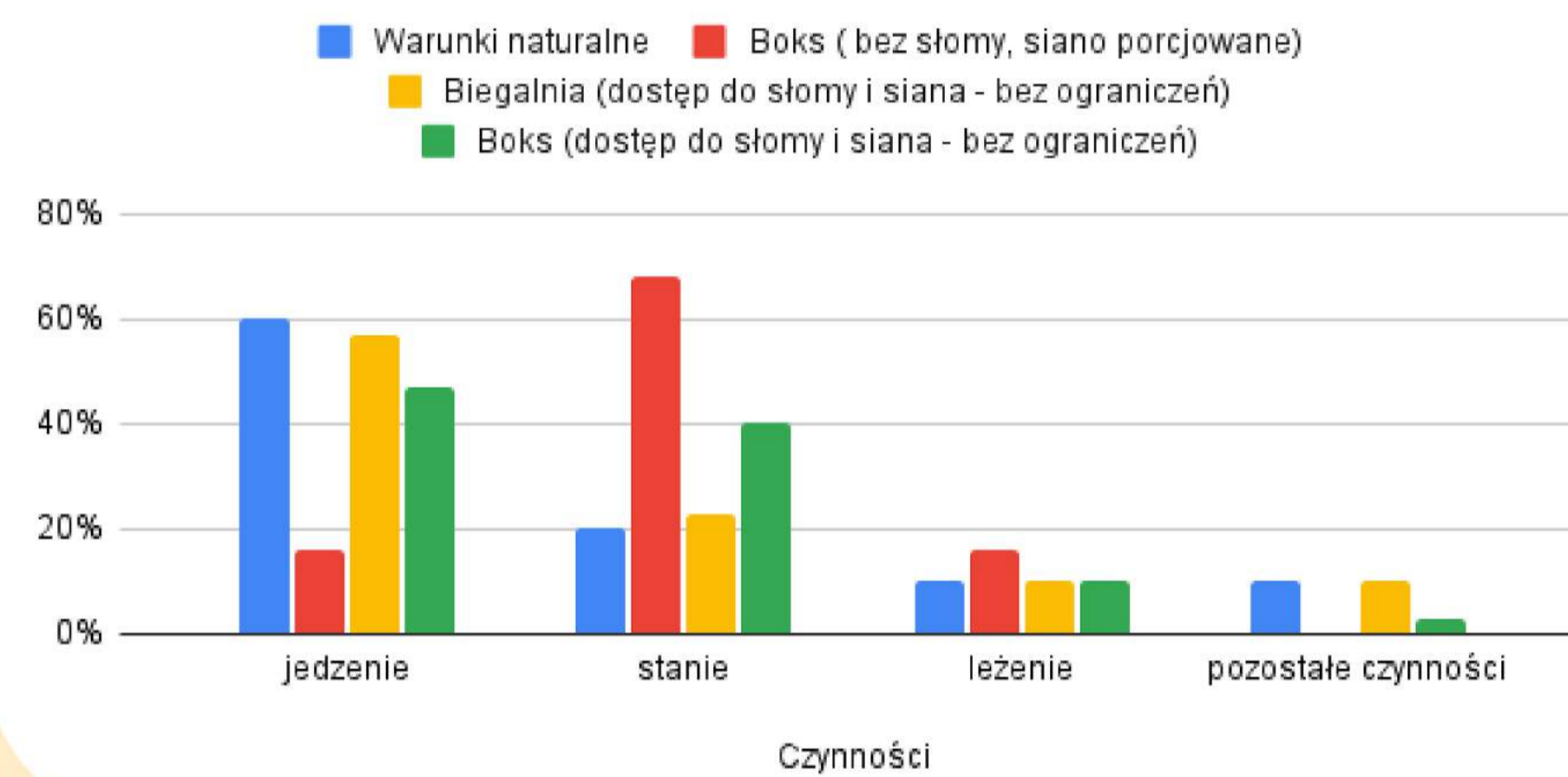
Wpływ chowu wolnowybiegowego na behavior konia rekreacyjnego

Wstęp

Z perspektywy koni stajnia jest zbyt cicha, wiedzą one doskonale jak zadbać o swoje naturalne potrzeby [4]. Pastwisko jest pierwotnym środowiskiem koni, na którym mogą rozwijać swoje instynktowne zachowania [4]. Chcąc zapewnić koniowi jak najkorzystniejsze warunki utrzymania wraz z uniknięciem chorób, należy dostosować jego otoczenia do jak najbardziej zbliżonych do naturalnych warunków jego bytowania [3]. Przebywanie na otwartej przestrzeni wpływa pozytywnie na psychikę konia, na jego mobilizację do pracy oraz układ nerwowy [1]. Systemy najbardziej odpowiadające naturze koni zaspokajają w dużym stopniu potrzeby ewolucyjne takie jak kontakt ze stadem oraz swobodny ruch [5].

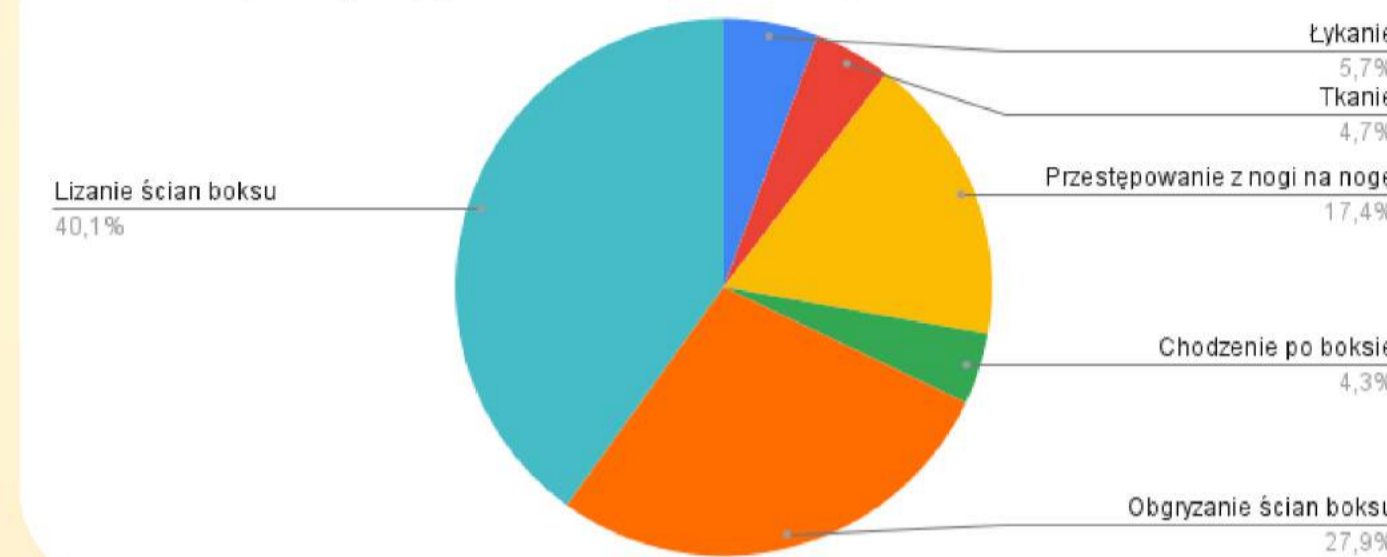
Materiał

Czas poświęcony przez konia na daną czynność w zależności od systemu utrzymania oraz karmienia

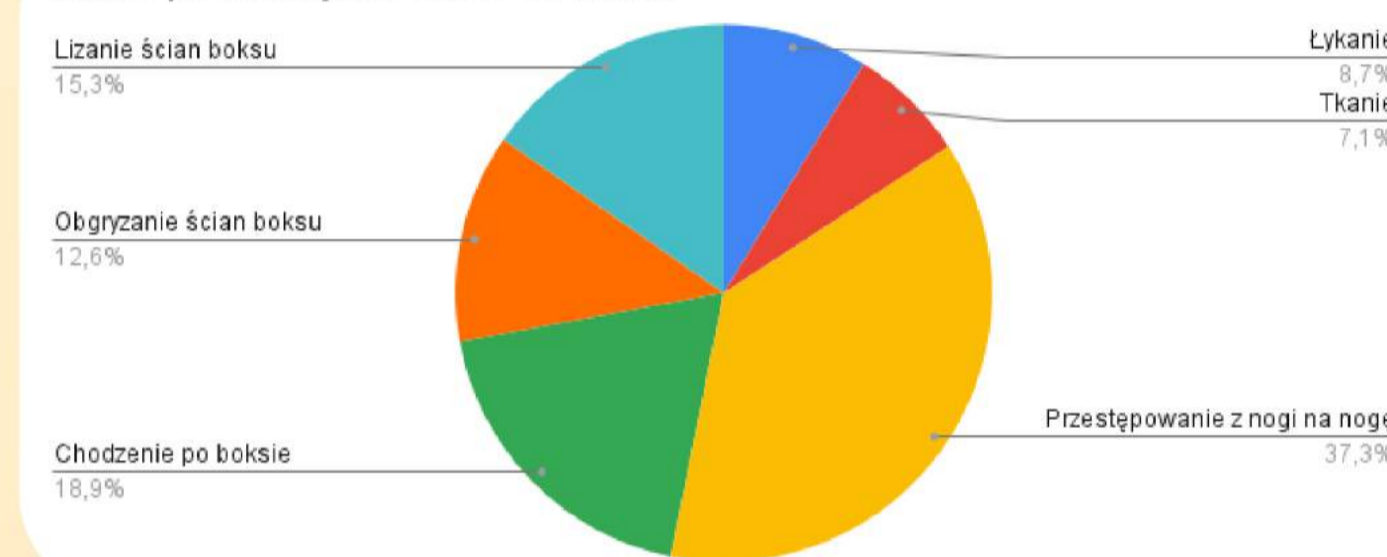

Badania przeprowadzone na koniach Camargue, żyjących na wolności wykazały znaczne zmiany w zależności od typu utrzymania koni. Konie trzymane w białej wykazały zbliżone wartości do koni w warunkach naturalnych, różniących się zaledwie kilkoma procentami. Należy unikać sytemów chowu koni wpływających negatywnie na ich dobrostan, ponieważ mogą prowadzić do nadpobudliwości oraz zwiększonego poziomu stresu [6].

Konie przebywające w towarzystwie innych koni na okres 60 minut

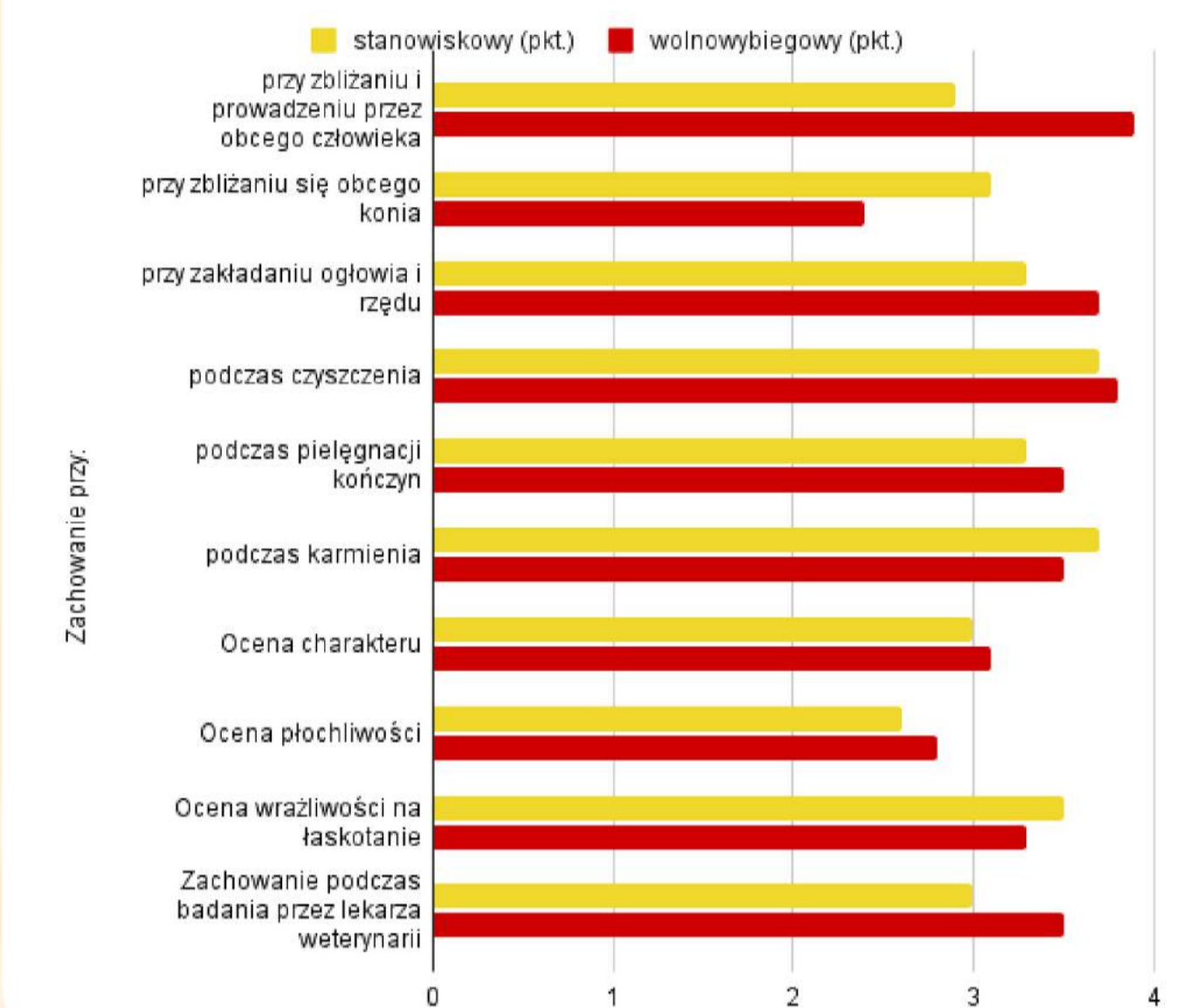

Konie po izolacji na okres 60 minut

Uzyskane wyniki badania wpływu izolacji na zachowanie koni, potwierdziły, że ma ona znaczny wpływ na rodzaj oraz intensywność objawianych przez konie stereotypii. W sytuacji gdy konie poddane są izolacji nasilają się stereotypia związane z motoryką ruchu takie jak: tkanie oraz chodzenie po boksie. Izolacja ma wpływ również na czas ich trwania skutkując wydłużeniem okresu ich wyrażania [7].

Ocena zachowania się klaczy w zależności od systemu utrzymania

Analiza oceny zachowania się klaczy w zależności od systemu utrzymania wykazała, że klacze utrzymywane w systemie wolnowybiegowym zazwyczaj wykazywały lepszy behavior niż te przebywające w stajniach stanowiskowych. Pełny kontakt z innymi końmi oraz swoboda poruszania się są bliskie pierwotnym wzorcom zachowań, wykształconym przez koniowate w drodze ewolucji [5].

Podsumowanie

Najlepszym typem utrzymywania dla koni rekreacyjnych, które nie są obciążone nadmierną pracą, jest ten, w którym konie mają stały dostęp do wybiegu [4]. Brak możliwości realizowania behavioru lokomotorycznego często prowadzi do zranień o elementy boks i zmniejszeniu wydajności treningu. Obecność innych koni znacznie polepsza wyniki szkolenia konia [2]. Behavior konia rozumiemy jako zachowania, które zostały ukształtowane poprzez jego doświadczenia z okresu rozwoju osobniczego, silny wpływ ma człowiek w warunkach udomowienia konia [3]. Chów stajenny wpływa negatywnie na zachowania żywieniowe. Zmniejsza ilości ruchu, który pierwotnie towarzyszył pobieraniu pokarmu zastępując go nadzorowanym żywieniem w stajni wraz z izolacją osobniczą przyczynia się do stresu prowadzącego do powstania zaburzeń takich jak stereotypia czy nadpobudliwość [5] Konie są bardziej podatne na powstawanie problemów behavioralnych ze względu na wykorzystywanie ich przez człowieka. Jednym z głównych czynników na jaki należy wrócić uwagę podczas ich eksploatacji to duża wrażliwość oraz zapotrzebowanie na ruch na otwartej przestrzeni [3]. Blisko około 10% koni przejawia zaburzenia na tle behavioralnym spowodowanych niedostateczną opieką oraz niewłaściwym postępowaniem. Wielkość ta wykazuje tendencję wzrostową w zależności od systemu, w jakim są one użytkowane [3].

BIBLIOGRAFIA:

[1] Grabowski J., Użytkowość, utrzymanie, chów i hodowla koni, Szczecin, 1974, s.132
[2] Janicka W., Krupa W., Optymalizacja warunków utrzymania koni w kontekście możliwości prezentowania naturalnych zachowań, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Wybrane zagadnienia produkcji zwierzęcej, Lublin, 2020, s. 31-32
[3] Łojek J., Łojek A., Hodowla i użytkowanie koni, T.II, Warszawa, 2013, s. 77-78,83

[4] Neumann-Cosel-Nebe I., Zrozumieć konia. Poradnik jeździecki, 1997, s. 28, 43-44
[5] Petrych W. i in., Ocena wybranych cech psychicznych klaczy polskiego konia szlachetnego półkrwi w zależności od systemu utrzymania, Uniwersytet Rolniczy w Krakowie, 2017, s.13-15.
[6] Pirkelmann H., Ahlswede L., Zeitler-Feicht M. 2010. Hodowla koni. Organizacja stajni i żywienie. RM, Warszawa 2,12-13.
[7] Tkaczyk E. i in., Analiza stereotypii koni podczas izolacji społecznej, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, 2020, s.257-265.